

VALORIFICAREA FOLCLORULUI MUZICAL ZONAL**PRIN INTERMEDIUL OPȚIONALULUI****TRADIȚII ȘI OBICEIURI LOCALE**

Folclorul, tradițiile, obiceiurile și portul național sunt comori inestimabile ce definesc un popor făcându-l unic, statornic și nemuritor în ciuda scurgerii timpului. Păstrarea entității naționale este una din îndatoririle noastre ca români, ca oameni ai acestor locuri, dar mai ales ca formatori, cu atât mai mult cu cât societatea contemporană, prin mijloacele ei tehnice, poate pune în umbră tradiția și bunul gust.

Reflectând trăsăturile artistice și spirituale ale unui popor, o anumită viziune despre lume și viață, un noian de idei, sentimente și convingeri pe care poporul le-a trăit în decursul istoriei sale milenare, folclorul zonal constituie și o sursă inepuizabilă de înnobilare a personalității copiilor.

Creațiile muzicale din folclorul copiilor sunt în deplin acord cu formele proprii de manifestare ale copilului, deoarece se învață, se prezintă și se nasc în cadrul jocului. Cunoscând valoarea multiplă a creațiilor muzicale folclorice am considerat necesar valorificare acestora în procesul instructiv-educativ din școală prin intermediul curriculum-ului la decizia școlii - opționalul Tradiții și obiceiuri locale.

Recomand folosirea creațiilor muzicale din folclorul zonal pentru formarea armonioasă a personalității elevilor, pentru cunoașterea de la cea mai fragedă vârstă a tradițiilor și obiceiurilor locale, pentru educarea elevilor în spiritul respectului și păstrării acestora.

Programa acestui opțional este proiectată la nivelul mai multor arii curriculare și structurată pe următoarele componente principale:

Argument: Astăzi, când satul românesc este european, nostalgia după tradițiile și obiceiurile de odinioară se simte tot mai mult. Folclorul reprezintă tezaurul cel mai de preț al poporului român. El oglindește sentimentele, gândurile, năzuințele, convingerile poporului nostru. Fără tradiție un popor nu poate exista. Omul fără tradiție este ca pomul fără rădăcini. Numai pentru aceste motive copiii trebuie să cunoască, să păstreze și să transmită la rândul lor obiceiurile și tradițiile locale și naționale.

Obiceiurile, datinile, cântecele și dansurile populare dobrogene trezesc în sufletul copilului sentimente de adâncă dragoste, admirație și mândrie față de țara în care s-a născut. Valorile estetice și etice ale folclorului constituie o sursă inepuizabilă de înnobilare a personalității copiilor, folclorul dispunând de multiple valențe formative pentru dezvoltarea personalității umane.

Dansul popular, prin varietatea sa, prin tradiție și sentiment, este expresia acestui colț de țară, cu obiceiurile, oamenii și cultura lui. Ignorate de cei mai mulți tineri, dansurile populare nu au voie să dispară, ele trebuie să renască și să existe în inima fiecăruia dintre noi. De asemenea, costumele populare românești sunt o reală valoare a neamului nostru exprimând hărnicia și priceperea acestui neam.

Se știe că elementul fundamental care a ajutat la păstrarea identității naționale este folclorul. Cunoscând importanța folclorului și iubind muzica și dansul popular dobrogean, am considerat că este o datorie de suflet pentru mine să transmit tradițiile și obiceiurile meleagurilor natale elevilor mei, știut fiind faptul că un popor care nu-și păstrează și nu-și cultivă tradițiile își va pierde identitatea.

Competențele specifice și Exemple de activități de învățare:

Competențe specifice	Exemple de activități de învățare
1. Să cunoască semnificația noțiunii de “folclor” și sfera de întindere a domeniului folcloristic;	- valorificarea cunoștințelor elevilor referitoare la credințe, superstiții, povestiri, cântece și proverbe culese din bătrâni; - cântece și jocuri aparținând folclorului copiilor; - realizarea unui “minidicționar explicativ” al unor termeni ce țin de folclor;
2. Să recepteze cântecul liric ca pe cea mai autentică creație populară românească ce exprimă sentimentele unui popor;	- audierea unor creații populare aparținând liricii populare; - identificarea sumară a sentimentelor exprimate în cântecele lirice, precum și a tematicii acestora;
3. Să interpreteze expresiv, individual sau în grup melodii populare, manifestând grijă pentru dicție, frazare, nuanțare și specificul exprimării populare;	- interpretarea vocală a cântecelor populare dobrogene accesibile, în grup, individual, cu și fără acompaniament; - exersarea capacităților de interpretare vocală cu emisie naturală frazare și dicție corectă; - vizionări de casete video, spectacole de folclor autentic dobrogean; - audiții de cântece populare românești;
4. Să interpreteze creații folclorice integrate folclorului ocazional din Dobrogea;	- cântece și jocuri din folclorul copiilor; - colinde și urări specifice sărbătorilor de iarnă; - jocuri dramatice cu și fără măști specifice obiceiurilor de iarnă (Capra) și obiceiurilor de primăvară-vară (Caloianul, Paparuda); - vizionări de spectacole, emisiuni muzicale dedicate sărbătorilor de iarnă;
5. Să execute pași de dans specifici jocurilor populare nord-dobrogene;	- executarea pașilor de horă, geampara, zvâc; - învățarea coregrafiei dansurilor populare dobrogene; - vizionări de spectacole cu dansuri populare din Dobrogea;
6. Să recunoască și să confecționeze unele produse de inspirație folclorică;	- observarea unor cusături populare (mileuri, ștergare, cămăși, fote etc.); - costumul popular din Dobrogea – prezentare, componente, motive populare; - prezentarea unor albume de artă populară; - vizitarea Muzeului de Artă Populară din Tulcea; - confecționarea unor produse de inspirație folclorică (sorcova, steaua); - expoziții cu lucrările realizate; - participarea activă la amenajarea “muzeului popular al satului” unde se vor expune obiecte specifice zonei (costume populare, ștergare țesute, covoare, carpete, obiecte de uz casnic etc.);
7. Să aplice cunoștințele de dans și muzică în diverse activități artistice;	- organizarea unor activități artistice cu tematică variată (serbări, șezătoare, spectacole); - concursuri de interpretare vocală, dans ; - participarea la activități artistice locale sau județene; - participarea activă la culegerea creațiilor populare locale; - realizarea unui portofoliu tematic -, „Satul meu”.

Conținuturile învățării:

1. Elemente de cultură muzicală folclorică

- Trăsături specifice ale folclorului muzical românesc

- Categoriile folclorice

- Folclorul ocazional
- Folclorul neocazional

- Costumul popular

2. Folclor muzical neocazional

Folclorul copiilor

Lirica populară – doina, balada populară

- Cântecul popular

3. Folclor muzical ocazional - obiceiuri de iarnă

- obiceiuri de primăvară-vară

4. Jocul popular dobrogean

- Hora/Geampara/Zvâcul

Modalități de evaluare:

1. Probe orale

2. Probe practice

3. Portofoliu tematic

Bibliografie:

1. Comișel, E. – Folclorul copiilor, Ed. Muzicală, București, 1982

2. Galavru, D. - Tradiția populară a Dobrogei, Ed. Dobrogea, Constanța, 1974

3. Oprea, Gh.; Agapie, L. – Folclor muzical românesc, E.D.P., București, 1983

4. Toma - Zoicaș L. – Pedagogia muzicii și valorile folclorului, Ed. Muzicală, București, 1987

5. Vasile, V. - Metodica educației muzicale, Ed. Muzicală, București, 2004

Prof. înv. primar Mariana Racheleanu

Școala Gimnazială Jijila, Tulcea